

PeerGrade, Opgave 2: Økonomiske mål

Opgaveformulering

Opstil tre hypoteser, der kan forklare nogle af de økonomiske sammenhænge, der kommer til udtryk i tabel 1. Besvarelsen skal understøttes af relevante beregninger. Hver hypotese skal understøttes af en faglig begrundelse.

Indledning

Grækenland er et af de lande i Europa, der blev hårdest ramt af finanskrisen i 2007/2008. Sandsynligvis skyldes dette, at Grækenland på grund af en række interne strukturelle forhold var særligt udsat i forhold til at modstå en global recession.

Tabel 1 viser en række nøgletal vedrørende den græske økonomis udvikling i perioden 2008-2014. For at tydeliggøre udviklingen er der beregnet indeks på BNP og den disponible indkomst. Statsgælden og saldoen på offentlige finanser og betalingsbalancens løbende poster er beregnet i procent af BNP.

Tabel 1. Udviklingen i Grækenlands økonomi. 2008-2014.

	2008	2010	2012	2013	2014
BNP (Indeks 2008=100)	100,0	93,4	78,9	74,4	73,6
Statsgæld (procent af BNP)	109,1	146,0	159,2	177,2	178,1
Betalingsbalancen (procent af BNP)	-15,1	-11,4	-3,8	-2,1	-2,1
Offentlige finanser (procent af BNP)	-9,9	-11,1	-8,4	-12,2	-3,4
Arbejdsløshed (%)	7,8	12,7	24,5	27,5	26,5
Andel fattige (%)	12,7	12,4	16	16,6	15,8
Gennemsnitlige årlige disponible indkomst (Indeks 2008=100)	100,0	109,3	83,3	73,0	69,6

Note: Fattige defineres her som personer med en indkomst under 50% af medianindkomsten i landet.

Kilde: Eurostat

Hypoteser vedrørende græsk økonomi 2008-2014

På baggrund af tabel 1 kan der opstilles en række hypoteser om udviklingen i den græske økonomi i perioden 2008-2014. Hypoteser som dels kan nuancere billedet, men som også kan bruges som ledetråde for en lidt mere omfattende undersøgelse af udviklingen.

Hypotese 1:

Grækenlands BNP falder til indeks 73,6 i perioden 2008-2014. Baggrunden er den finanskrisen og den globale recession. Krisen rammer Grækenland via det økonomiske kredsløb græsk eksport (herunder turisme) falder på grund af krisen i USA og det øvrige Europa. Som følge heraf falder den samlede efterspørgsel i Grækenland. Den faldende efterspørgsel fører til et fald i den samlede produktion (BNP).

Hypotese 2:

Arbejdsløsheden i Grækenland stiger voldsomt fra 7,8 procent til 26,5 procent, fordi BNP falder. Når BNP falder er det ensbetydende med, at produktionen falder. Behovet for arbejdskraft falder i takt med produktionen og arbejdsløsheden stiger.

Hypotese 3:

Den gennemsnitlige disponible indkomst i Grækenland falder til indeks 69,6, fordi arbejdsløsheden stiger. Når folk bliver ledige tjener de ingen lønindkomst og dette fører alt andet lige til et fald i den gennemsnitlige disponible indkomst.

Hypotese 4:

Andelen af fattige i Grækenland stiger fra 12,7% til 15,8%, fordi arbejdsløsheden stiger og den gennemsnitlige disponible indkomst falder. Det betyder, at særligt udsatte grupper i Grækenland skubbes ned under fattigdomsgrænsen på 50% af medianindkomsten.

Hypotese 5:

Underskuddet på de græske statsfinanser i procent af BNP stiger umiddelbart efter krisen rammer, fordi den økonomiske krise i landet (faldende BNP, stigende arbejdsløshed og faldende indkomster) alt andet lige fører til faldende skatteindtægter. Ledige betaler typisk ikke så meget i skat som folk, der er i arbejde.

Hypotese 6:

Den græske statsgæld stiger fra 109,1 procent af BNP til 178,1 procent af BNP, fordi der er vedvarende underskud på de græske statsfinanser. Underskuddene finansieres typisk via lån, når staten låner stifter den gæld og gæld medfører rentebetalinger, som yderligere belaster statsfinanserne.

Hypotese 7:

Underskuddet på Grækenlands betalingsbalancens løbende poster i procent af BNP falder fra 15,1 procent af BNP til 2,1 procent af BNP fordi den faldende aktivitet i den græske økonomi (faldende BNP, faldende indkomster og stigende arbejdsløshed) alt andet lige fører til et fald i Grækenlands import fra udlandet. Grækerne har simpelthen ikke råd til at købe så mange varer i udlandet.

Hypotese 8:

Recessionen i den græske økonomi forværres af, at EU's regler (Finanspagten) om underskud på statsfinanser og statsgæld. Disse krav har ført til at Grækenland har måttet føre en ganske stram økonomisk politik, herunder finans- og pengepolitik) under recessionen.

Konklusion

Græsk økonomi blev særligt hårdt ramt af finanskrisen og den globale recession i 2007/2008. Baggrunden har sandsynligvis været, at den økonomiske politik i Grækenland i perioden op til krisen ikke fuldt ud har levet op til kravene til en ansvarlig økonomisk politik.